

فصلنامه (مقاله علمی-پژوهشی) جامعه‌شناسی سیاسی ایران، سال سوم، شماره اول (پیاپی ۹)، بهار

۱۳۹۹، صص ۴۳۶-۴۱۹

بررسی جامعه‌شناسی ارتباط بین سرمایه فرهنگی و گرایش به ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۲

عمران پرنده‌اخ^۱

اکبر وروائی^۲

قباد کاظمی^۳

چکیده

جرم پدیده‌ای است که در تمام جوامع گذشته و کنونی وجود داشته و دارد. با این وجود، دائمی و عمومی بودن به معنی یکسان و یک شکل بودن جرم در بین آنها نیست بلکه از جامعه‌ای به جامعه‌ی دیگر و از منطقه‌ای به منطقه‌ی دیگر و از زمانی به زمان دیگر تفاوت می‌کند. با توجه به اهمیت موضوع ارتباط بین سرمایه فرهنگی و گرایش به ارتکاب جرائم خشونت آمیز، پژوهش حاضر به دنبال بررسی جامعه‌شناسی ارتباط بین سرمایه فرهنگی و ارتکاب جرائم خشونت آمیز با استفاده از روش میدانی، تکنیک پیمایش، ابزار تحقیق پرسشنامه و استفاده از نرم افزارهای SPSS و Smart PLS به عنوان هدف اصلی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر مردان ۱۸ سال به بالای شهر کرمانشاه می‌باشد که تعداد ۳۸۴ نفر از آنها با استفاده از فرمول کوکران به عنوان حجم نمونه مورد بررسی قرار گرفته شده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین میزان کل سرمایه فرهنگی ($P = -0/36$)، و ابعاد آن یعنی سرمایه فرهنگی عینیت یافته ($P = -0/34$)، سرمایه فرهنگی نهادینه شده ($P = -0/25$) و سرمایه فرهنگی تجسم یافته ($P = -0/40$) با ارتکاب جرائم خشونت آمیز ارتباط منفی و معنادار وجود دارد؛ بنابراین تمامی فرضیه‌های پژوهش تأیید می‌شوند. همچنین نتایج حاصل از مدل معادله ساختاری (Smart PLS) نیز نشان دادند که متغیر سرمایه اجتماعی در مجموع $-0/60$ از واریانس متغیر ارتکاب جرائم خشونت آمیز را تبیین می‌کند، با مدنظر قرار دادن مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار در حد متوسط $0/36$ برآورد می‌شود.

کلیدواژگان: جرائم خشونت آمیز، جرم، سرمایه فرهنگی، مردان شهر کرمانشاه.

۱. دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

۲. استاد گروه حقوق، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول).

۳. استادیار گروه حقوق، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

مقدمه و بیان مسئله

جرم پدیده‌ای است که در تمام جوامع گذشته و کنونی وجود داشته و دارد. با این وجود، دایمی و عمومی بودن به معنی یکسان و یک شکل بودن جرم در بین آنها نیست بلکه از جامعه‌ای به جامعه‌ی دیگر و از منطقه‌ای به منطقه‌ی دیگر و از زمانی به زمان دیگر تفاوت می‌کند. افزایش بی‌رویه‌ی جرایم و کجروی‌های اجتماعی امروزه به یکی از مشکلات حاد در بیشتر شهرها تبدیل شده است و از مهمترین مسائلی است که اکثر جوامع به آن واکنش نشان می‌دهند. تغییرات اجتماعی اقتصادی هر چه بیشتر جوامع پیامدهای مثبت و منفی، هر دو را به همراه دارند اما پیامدهای منفی باری سنگین به دوش مسئولان هر جامعه می‌گذارند. یکی از جرایمی که امروزه بیشتر مدنظر قرار دارد جرائم خشونت آمیز می‌باشد. ارتکاب جرائم خشونت آمیز به عنوان نشانه‌های بارز در افراد بزهکار مطرح بوده است. این رویکرد در حال حاضر نمود بیشتری پیدا کرده است، به طوری که می‌توان گفت: در حال حاضر با توجه به قوانین کشورها و جهت‌گیری مطالعات، ارتکاب جرائم خشونت آمیز، از شاخصه‌های اصلی رفتار در افراد بزهکار می‌باشد. بدین ترتیب در حال حاضر ارتکاب جرائم دیگر در مقایسه با جرائم خشونت آمیز در اینگونه افراد از اهمیت کمتری برخوردارند. بر همین اساس ترس ناشی از خشونت و فراگیر شدن جرائم خشونت آمیز، باعث شده است توجه به این امر فوق‌العاده مهم و ضروری به نظر برسد و جرائم خطرناک نیز در نظر عموم مردم در قالب جرائم خشونت آمیز تجلی پیدا کند (موسوی فرد و دیگران، ۱۳۹۶: ۵ - ۴).

در دنیای امروز خشونت علی‌رغم مذموم بودن، به زندگی انسان‌ها راه یافته و به بخشی جدایی‌ناپذیر در زندگی تبدیل شده است به گونه‌ای که در ورزش، سینما، تلویزیون، موسیقی و حتی سرگرمی مردم نفوذ پیدا کرده است. ورزشکاران به جای مبارزه مردانه برای پیروزی به خشونت روی می‌آورند و اغلب این شیوه را به تماشاگران القا می‌کنند، گاهی اوقات سینماگران با فیلم‌های خشونت آمیز سعی در بهره‌برداری و فروش بیشتر دارند. وقتی در جامعه‌ای خشونت جانشین مذاکره شود آنگاه پرخاشگری چهره هولناک خود را آشکار می‌سازد، رعایت نکردن مقررات و قوانین ساده و غیرمهم و مجازات نکردن مرتکبان این گونه جرائم، بی‌قانونی را در جامعه رواج می‌دهد. چنانچه شهروندانی که شاهد جرائم توأم با خشونت باشند و ببینند آنهایی که عهده دار تعقیب مجرمان هستند، با بی‌اعتنایی به آن می‌نگرند، تحریک شده و کینه‌توزی و پرخاشگری در آنان افزایش می‌یابد (مردانیان دهکری، ۱۳۹۵: ۴۶). جرم به ویژه از نوع خشونت آمیز آنگاه از برخی افراد سر می‌زند و پیامدهای آن نه صرفاً دامن خود آنها و قربانیانشان بلکه گریبان جامعه را نیز می‌گیرد و مشکلاتی از جمله احساس ناامنی و کاهش ضریب سلامت و شادابی اجتماعی را برای جامعه ایجاد می‌کند؛ بنابراین مسئله‌ای است که باید مورد توجه و بررسی قرار گیرد.

سرمایه فرهنگی باعث فهم انتقادی مردم از وضعیت اجتماعی خود است. طبقه‌های مختلف، به‌وسیله سرمایه فرهنگی، نگاه مثبت به هویت اجتماعی خود پیدا می‌کنند و خود را از ساختار سلطه جدا می‌سازند. این طبقه

ها، در روندهای مورد علاقه خود مشارکت می‌کنند و از این طریق، زندگی خود را لذت بخش می‌نمایند (باینگانی و کاظمی، ۱۳۸۹: ۷۴).

سرمایه فرهنگی می‌تواند، به دسترسی اکثریت اعضای جامعه به منابع معرفتی، بسط خردگرایی در عرصه‌های مختلف زندگی، بالا بودن سطح مشارکت همگانی در تولیدات و خلاقیت‌های علمی و فرهنگی، سریع شدن تغییرات اجتماعی، گسترش دانش‌های نوین و گسترش گردش اطلاعات به صورت افقی و عمودی و رشد شخصیتی برای اکثریت افراد جامعه کمک کند و بدین طریق در افزایش احساس رضایت از زندگی افراد تأثیرگذار باشد (مرادی زاده و چراغ بیرجندی، ۱۹۷: ۴-۲).

بنابراین در جامعه‌ی انسانی، افراد باید به دنبال تحقق شرایطی باشند که میزان سرمایه‌ی فرهنگی افراد را بالا ببرند و علاوه بر آن سعی در حفظش داشته باشند. بنابراین با توجه به توضیحات داده شده بررسی رابطه سرمایه فرهنگی با ارتکاب جرم مسئله‌ای دارای اهمیت و قابل بررسی علمی است و لذا این تحقیق به دنبال پاسخ به این سؤال اصلی می‌باشد که آیا بین سرمایه فرهنگی با گرایش به ارتکاب جرائم خشونت آمیز در شهر کرمانشاه ارتباط وجود دارد؟

پیشینه پژوهش

- باوندی (۱۳۹۹) پژوهشی را با عنوان «تحلیل عوامل جرم شناختی موثر بر خشونت در ارتکاب جرایم» به انجام رساندند. روش این مقاله، توصیفی-تحلیلی است. نتایج حاکی از آن است که از منظر جرم شناختی عوامل مختلفی از جمله عوامل فردی و زیستی و عوامل اجتماعی از جمله؛ مشکلات خانوادگی، فقر، اختلافات طبقاتی، بیکاری، حاشیه نشینی، آموزش و پرورش و رسانه می‌تواند در بروز خشونت در جامعه تأثیر داشته باشد.

- مفردنژاد و مرادی (۱۳۹۹) تحقیقی را با عنوان «ارتباط سرمایه‌های روان‌شناختی و فرهنگی با خشونت خانگی در زنان متأهل (مورد مطالعه: فرهنگیان بهبهان)» به انجام رساندند. نتایج نشان داد که مولفه‌های سرمایه روان‌شناختی و سرمایه فرهنگی پیش بین‌های منفی خشونت خانگی علیه زنان بودند. نتایج تحلیل همبستگی کانی نشان داد که چهار متغیر بنیادی برای درک روابط بین مجموعه متغیرهای ملاک و پیش بین مورد نیاز است و هر چهار بعد از خرده مقیاس‌هایی از مجموعه پیش بین و ملاک تشکیل شده‌اند. ضرایب بنیادی برای چهار بعد اول به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۶۴، ۰/۵۸ و ۰/۳۱ به دست آمد.

- مرادی و دیگران (۱۳۹۸) تحقیقی را با عنوان «بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و فرهنگی با ترس از جرم بین سالمندان شهر شیراز» به انجام رساندند. نتایج پژوهش نشان می‌دهند در نمونه مطالعه شده ترس از جرم در دو بعد اعمال و اشخاص شامل ترس از حمله فیزیکی (۳۵٪/۵)، ترس از توهین (۵۷٪/۰)، ترس از سرقت و وسایل (۴۴٪/۵)، ترس از کلاه برداری (۵۶٪/۷) و ترس از جیب‌بری (۵۹٪/۴) بین سالمندان وجود دارد. در بخش استنباطی با استفاده از رویکرد مدل‌سازی معادله ساختاری کوواریانس محور، تأثیر متغیرهای مستقل پژوهش

(سرمایه اجتماعی و فرهنگی) بر متغیر وابسته بررسی شد. نتایج بیان می‌کنند اثر متغیر سرمایه اجتماعی بر ترس از جرم معکوس و معنادار و اثر متغیر سرمایه فرهنگی بر ترس از جرم معکوس و غیرمعنادار است.

- پیرسرای و دیگران (۱۳۹۷) پژوهشی را با عنوان «رابطه سرمایه اجتماعی با پیشگیری از جرم مورد مطالعه (شهر ملارد)» به انجام رساندند. تحقیق حاضر با هدف بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با پیشگیری از جرم در شهرستان ملارد انجام گرفته است. مطالعه حاضر از نظر هدف کاربردی و براساس شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی-همبستگی است. به منظور انجام دادن پژوهش، ۳۸۲ نفر به صورت تصادفی، به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها دو شیوه آمار توصیفی و آمار استنباطی به کار گرفته شده است. نتایج نشان داد رابطه مستقیم بین سرمایه اجتماعی در شاکله تقویت نهادهای مردمی و مدنی در پیشگیری از جرم وجود دارد.

- موسوی فرد و دیگران (۱۳۹۶) تحقیقی را با عنوان «بررسی ارتکاب جرایم با تاکید بر جرایم خشونت آمیز» به انجام رساندند. در این تحقیق آمده است که چند در چند دهه اخیر که جرم شناسی های واکنش اجتماعی و جرم شناسی های عمل مجرمانه، مفهوم حالات و رفتارهای خشونت آمیز و اساس تدابیر و اصلاح و درمان را در مقابل با بزهکارانی که افکار و رفتارهای خشونت آمیز دارند به شدت مورد انتقاد قرار داده اند. تشدید کیفر و تجدید حیات خصوصیت ارباب انگیزی آن از محورهای مورد تاکید این جرم شناسی هاست. بسیاری از کشورها تحت تاثیر این تفکرات، مقررات سختی در قبال بزهکاران به ویژه، بزهکاران دارای رفتارهای خشونت آمیز وضع نمودند.

- بیگدلی و دیگران (۱۳۹۶) مطالعه ای با عنوان «جرم، خشونت و احساس امنیت در فضاهای عمومی شهر (خرده پارک)» به انجام رساندند. در این پژوهش آمده است که فضای عمومی شهر، صحنه نمایش زندگی روزمره مردم است و در تقابل با فضای زندگی خصوصی تعریف می شود. اهمیت فضای عمومی به دلیل نقشی است که در توسعه جامعه دموکراتیک بازی می کند به عبارتی چنانچه دسترسی برابر به عرصه عمومی برای همه جامعه فراهم شود، تهدید تمایز و جدایی اجتماعی کاهش میابد و تنوع فرهنگی شکل یافته، میتواند فضای عمومی را تبدیل به مکانی نماید که افراد و گروه های مختلف بتوانند در اجرای قوانین خود گزیده، مشارکت کنند. یکی از مهمترین عوامل تهدید کننده حضور مردم در خرده پارک ها، ترس از بزه دیده واقع شدن و یا مورد تعرض رفتارهای غیر مدنی و خشونت واقع شدن است.

- خواجه نوری و زارعی محمودآبادی (۱۳۹۵) پژوهشی را با عنوان «رابطه سرمایه اجتماعی و جرم جوانان مورد مطالعه: شهر یزد» به انجام رساندند. نتایج حاصل از تحلیل های تکنیک های دو متغیره نشان داده است که در رابطه با بروز رفتارهای مجرمانه تفاوت معناداری بین دو جنس وجود دارد. همچنین بین طبقات شغلی والدین به لحاظ بروز رفتار مجرمانه جوانان رابطه معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از تکنیک رگرسیون چند متغیره نشان داد که ۵ متغیر رضایت و صمیمیت در محله، مشارکت در جلوگیری از وقوع جرم در محله، شبکه اجتماعی، اعتماد اجتماعی، تحصیلات پدر و تحصیلات مادر در مجموع توانسته اند ۳۲ درصد تغییرات رفتار مجرمانه جوانان را تبیین کنند.

- پائولو^۱ و همکارانش (۲۰۱۷) پژوهشی را با عنوان «جرم، شرایط اقتصادی و برخوردهای اجتماعی و میراث خانوادگی» به انجام رساندند. طبق نتایج به دست آمده از این مطالعه بین انگیزه زندانیان محکوم شده و سایر زندانیان تفاوت وجود دارد. در این تحقیق ثابت شده است که متغیر برخوردهای اجتماعی در نوع رفتار افراد تاثیر دارد به گونه ای که زندانیانی که در همسایگی افراد خوب، رشد کرده بودند احتمال بروز جرائم مخصوصا جرائم جنایی کمتری داشته اند.

- الدر^۲ (۲۰۱۴) در پژوهش خود نشان داد گرفتاری والدین و بخصوص پدر نقش مهمی در رشد نوجوان در دسترسی به تحصیلات آکادمیک، بزهکاری، خشونت و سلامت ذهنی دارد.

- مورگانز^۳ (۲۰۱۵)، در پژوهشی با عنوان «افزایش نزاع های روستایی در برزیل» نشان داد که در محیط های سنتی، به دلیل ساختار آن و نزدیکی روابط، نزاع سریع تر رخ می دهد و این امر از عواملی چون شرایط محیطی، قدرت گروهی، پشتوانه جمعی و مسئله غیرت تاثیر می پذیرد.

- گاندی^۴ (۲۰۰۷) در تحقیقی با عنوان جنسیت، دلبستگی والدین و بزهکاری نتایج نشان می دهد که پیوندهای مورد نظر هیرشی توان پیش بینی کنندگی بزهکاری جدی و غیرجدی را دارند در هر دو جنس هنگامی که دلبستگی و تعهد به والدین و مدرسه افزایش یابد بزهکاری کاهش می یابد، بر عکس نظر هیرشی، افزایش در دلبستگی و تعهد به گروه همالان بزهکار، افزایش بزهکاری را به همراه دارد.

- هیرشی و استارک^۵ (۱۹۹۸) در مطالعه برجسته خود، یعنی تحقیق «آتش دوزخ و بزهکاری»، به نتیجه ای خلاف انتظار رسیدند و آن اینکه افرادی که غالبا در کلیسا حضور می یابند و همچنین «دانش آموزانی که به وجود شیطان و حیات پس از مرگ ایمان دارند، به همان نسبت مستعد ارتکاب بزهند که دانش آموزان فاقد ایمان به جهان ماورای طبیعت.

مبانی نظری

نظریه های سرمایه فرهنگی

از جمله مهم ترین نظریه پردازان سرمایه فرهنگی بوردیو می باشد. از نظر بوردیو سرمایه فرهنگی یعنی قدرت شناخت و قابلیت استفاده از کالای فرهنگی در هر فرد و آن در برگزیده ی تمایلات پایدار فرد است که در خلال اجتماعی شدن در فرد انباشته می شود (حیدرخانی و دیگران، ۱۳۹۲: ۶۳-۵۹). بوردیو برای تحلیل نقش سرمایه فرهنگی در موفقیت های آموزشی از مفهوم «باز تولید فرهنگی^۶» استفاده کرده است.

مفهوم باز تولید فرهنگی اشاره به وسایلی دارد که به کمک آن ها مدارس بر یادگیری ارزش ها، نگرش ها و عادت ها تاثیر می گذارد. مدارس ارزش های متفاوت فرهنگی و شیوه های نگرش فرا گرفته شده در اوایل زندگی را تقویت می کنند. هنگامی که کودکان مدرسه را ترک می گویند این عوامل برای برخی اثر محدود کننده ای در فرصت ها دارد و برای دیگران دارای اثرات تسهیل کننده است.

1. Paulo
2. Elder
3. Morgans
4. Gundy
5. Hirschi
- 6 - Cultural Reproduction

بورديو برداشتی از طبقه ارائه می‌دهد که فراتر از مفهوم طبقه در نزد مارکس می‌باشد. او برخلاف مارکس که طبقه را نظامی از حقوق مادی می‌داند، برداشت پیچیده‌ای از طبقه را مطرح می‌کند که انواع سرمایه، یعنی سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی، سرمایه اقتصادی و سرمایه نمادین را در برمی‌گیرد. در بررسی و تعاریف مفاهیم فوق در بخش انواع سرمایه تعاریفی مختصر ارائه شد. از نظر بورديو اشکال مختلف سرمایه قابل تعویض و تبدیل شدن به یکدیگر می‌باشند، یعنی ثروت زمانی که به سرمایه نمادین یا فرهنگی تبدیل شود و به صورت تعهدات اجتماعی و بصورت ائتلاف‌ها و اعتبار و احترام و مدارک تحصیلی درآید، می‌تواند قدرت تولید کند. سرمایه فرهنگی قابل تفکیک به سه مقوله است:

الف- سرمایه فرهنگی تجسیدی یا لحاظ شده^۱: این نوع سرمایه به بدن و ذهن فرد پیوسته و به تلاش‌ها و سرمایه‌گذاری شخصی فرد وابسته است و به وسیله خود فرد به دست می‌آید (تراسبی، ۱۳۹۳: ۴۴).

ب- سرمایه فرهنگی^۲ عینیت یافته: اشیای مادی، کالاهای فرهنگی و رسانه‌ای مانند نوشته‌ها، کتاب‌ها، نقاشی‌ها و ابزارهای موسیقی، جزء سرمایه فرهنگی عینیت یافته هستند. بهره‌گیری از سرمایه فرهنگی عینیت یافته، وابسته به سرمایه فرهنگی تجسیدی فرد است (حیدرخانی و دیگران، ۱۳۹۲: ۶۳-۵۹).

پ- سرمایه فرهنگی نهادینه شده^۳: عینیت سنجیدن به سرمایه فرهنگی، از طریق مدارک دانشگاهی و تحصیلی است و خارج از دارایی‌های مادی و عینی فرهنگی و سرمایه تجسیدی و بیولوژیکی واقعیت پیدا می‌کند. این کار از طریق کسب عناوین تحصیلی که به صورت قانون و نهادی تأیید شده است، حاصل می‌شود. این مدارک مستقل از صاحبانشان دارای اعتبارند و می‌توان افراد را از نظر این نوع مدارک، با هم مقایسه کرد، حتی می‌توان نرخ تبدیل این نوع سرمایه فرهنگی را به سرمایه اقتصادی بر حسب ارزش پولی برآورد کرد. استراتژی تغییر و تبدیل این نوع سرمایه فرهنگی به سرمایه اقتصادی، وابسته به کمیابی آن است. برای اندازه‌گیری این نوع سرمایه فرهنگی، می‌توان مدارک تحصیلی، مدارک فنی و حرفه‌ای، انواع گواهی نامه‌های فرهنگی و هنری از انجمن‌های رسمی مانند خوشنویسان، موسیقی، هنرهای نمایشی و ... را در نظر گرفت (پور زارعیان، ۱۳۸۷: ۲۴).

به اعتقاد بورديو هم سرمایه اقتصادی و هم سرمایه فرهنگی سهم مهمی در نابرابری و باز تولید آن ایفا می‌کنند و کشاکش متعددی را در بطن زندگی اجتماعی ایجاد می‌نمایند و از سوی دیگر، قابل تبدیل به یکدیگر می‌باشند (پورزارعیان، ۱۳۸۷: ۲۴).

بورديو و بولتانسکی^۴ خاطر نشان ساخته‌اند که در استراتژی باز تولید طبقات صاحب سرمایه تغییراتی ایجاد شده است. به نظر آنها قبلاً طبقات مسلط تداوم موقعیت‌شان را از طریق انتقال مستقیم سرمایه اقتصادی به فرزندان‌شان به واسطه قوانین ارث تضمین می‌کردند. اما حضور گسترده مدیران در عرصه قدرت، بکارگیری افراد بر پایه معیارهای عقلایی را غیر قابل اجتناب نموده است و تقاضا برای دستیابی به فرصت‌های برابر باعث شده است که طبقات مسلط در روش باز تولید طبقاتی خود تغییر ایجاد نمایند.

1 - Embodied

2 - Objective

3 - institutionalized

4 - Boltansky

آنها عنوان می‌کنند که لازمه استراتژی جدید باز تولید طبقات مسلط، دسترسی به آموزش عالی است. در واقع، آموزش عالی استراتژی جدید باز تولید می‌باشد. ویژگی بارز نظریه سرمایه فرهنگی بوردیو، تحلیل ساز و کار موفقیت‌های تحصیلی با عنایت به میزان برخورداری گروهها و طبقات اجتماعی از این سرمایه می‌باشد. دانش آموزانی که سرمایه فرهنگی بیشتری دارند- دانش آموزان خانواده‌هایی که مهارت‌ها و برتری‌های فرهنگی مسلط را در اختیار دارند- بهتر می‌توانند قواعد بازی را رمزگشایی کنند و مهارت‌ها و برتری‌های فرهنگی را که در مدارس پاداش می‌گیرند در خود پرورش دهند و بنابراین بهتر می‌توانند به سطوح بالای تحصیلی برسند (حیدرخانی و دیگران، ۱۳۹۲: ۶۳-۵۹).

به باور تیلور^۱، سرمایه فرهنگی از مؤلفه‌های بسیاری تشکیل شده است، برای مثال در یک فرهنگ غربی شاخص‌های زیر، جهت سرمایه فرهنگی مطرح می‌شود که مؤلفه‌هایی نازل به نظر می‌رسند:

الف) دانش، زبان، سلاطق و سبک‌های زندگی؛

ب) آنچه به آن فرهنگ فرهیختگان می‌گویند؛

پ) شمار و دامنه فرهنگ‌واژگان افراد؛

ت) توانایی افراد در شناخت و تشخیص غذاها و نوشیدنی‌های اشرافی؛

ث) انتخاب بازی راگی به جای فوتبال.

هایس^۲ اصطلاح سرمایه فرهنگی را بازنمای جمع نیروهای غیر اقتصادی مانند زمینه خانوادگی، طبقه اجتماعی، سرمایه‌گذاری‌های گوناگون و تعهدات نسبت به تعلیم و تربیت، منابع مختلف و مانند آنها دانست که بر موفقیت آکادمیک (علمی یا تحصیلی) تأثیر می‌گذارد. سرمایه فرهنگی به عنوان صلاحیت در فرهنگ پایگاه‌ها، گرایش‌ها و ایده‌ها تعریف می‌شود که اغلب گرایش‌های مختلف را به یکدیگر نزدیک ساخته و منتهی به رضایت می‌شود (تراسبی، ۱۳۹۳: ۷۴-۶۸).

تمرکز اصلی تئوری سرمایه فرهنگی این است که فرهنگ از طریق سیستم آموزشی که بازتاب فرهنگ طبقه حاکم است، انتقال می‌یابد و تشویق می‌شود و در نهایت موجب بازتولید همان فرهنگ خواهد شد. همچنین ریچارد زوئینگهافت، سرمایه فرهنگی را انواع گوناگون دانش‌ها و مهارت‌ها می‌داند.

برکس^۳ و فولک^۴ واژه سرمایه فرهنگی را برای اشاره به قابلیت‌های انعطاف‌پذیر جوامع انسانی برای پرداختن به محیط زیست و اصلاح آن به کار می‌برند (تراسبی، ۱۳۹۳: ۷۴-۶۸).

دومایس^۵ اشاره می‌کند که سرمایه فرهنگی مشتمل بر کفایت زبانی و فرهنگی و مهارت‌سازگاری در فرهنگ طبقات بالاتر است. موضوع زبان مناسب و «فرهیخته» به عنوان جزئی مهم از تعریف سرمایه به عنوان جزئی مهم از تعریف سرمایه فرهنگی به وسیله سولیوان (۲۰۰۱) ارائه شده است و می‌تواند بر رضایت از زندگی افراد تأثیرگذار باشد (حیدرخانی و دیگران، ۱۳۹۲: ۶۳-۵۹).

1. Taylor

2. Hayes

3. Brex

4. Volk

5. Dumais

نظریه های ارتکاب جرم

یکی از نظریه های به کار رفته در تبیین این موضوع نظریه آنومی است. نخستین بار، امیل دورکیم، اصطلاح آنومی را برای توصیف وضعیت اجتماعی غیرطبیعی به کار برد؛ وضعیتی که در آن، انسجام اجتماعی بر اثر بحران هایی از قبیل رکود اقتصادی تضعیف می شود. این بحران ها باعث می شود که فرد بدون در نظر گرفتن جامعه به دنبال منافع شخصی خود باشد. از دیدگاه مرتون (۱۹۶۴) مسئله هنگامی پدید می آید که کنشگران با تضاد میان اهداف و وسایل دستیابی بدان مواجه می شوند و بدین ترتیب، فرد از جامعه ای که در واقع، آرمان های خود را نادیده می گیرد، این فشار به ویژه در میان بخش های آسیب پذیر جمعیت، مواد مخدر مصرف می کنند، شایع است (آبادینسکی، ۱۳۸۴: ۲۱۲).

همچنین مرتون^۱ در بحث از آنومی می گوید: نابسامانی، به مفهومی که خود آن را مطرح کرده است، ناظر به ناسازگاری بین اهداف فرهنگی و وسایل نهادی شده و مقبول برای دستیابی به آن اهداف است. این نظریه بیشتر به موقعیت طبقه پایین جامعه در ساخت طبقاتی جامعه توجه دارد. به نظر مرتون، جامعه، همه افراد از جمله اعضای طبقه پایین را ترغیب و تشویق می کند تا به سوی اهداف متوسط به بالا بشتابند در حالی که محدودیت های اقتصادی-اجتماعی، این امر را دشوار و حتی غیرممکن می سازد. بنابراین، افراد طبقه پایین که راه خود را مسدود می بینند و در نتیجه احساس ناراحتی و محرومیت می کنند، احتمال دارد برای رسیدن به اهداف مورد نظر به روش های نابهنجار و انحرافی متوسل شوند. در عین حال مرتون استدلال می کند که به خاطر پیچیدگی ساخت اجتماعی، افراد نسبت به وضعیت نابسامان واکنش یکسانی ندارند. او براساس جهت گیری افراد نسبت به اهداف فرهنگی و وسایل مقبول رسیدن به آن ها، پنج روش را برای سازگاری با ساخت نابسامان ممکن می داند که عبارتند از: همنوایی، بدعت، مناسک گرای، کناره گیری و قیام. همه این گزینه ها، به استثنای همنوایی صورت های آسیب شناسانه سازگاری با ساخت نابسامان است (مرتون، ۱۹۸۰: ۱۱۶-۱۲۲).

بروس الکساندر^۲، بر اساس مدل سازگاری، وابستگی بی اختیار را تلاش برای رویارویی با شکست ناشی از همبستگی می داند؛ یعنی، شکست در دستیابی به انواع تأیید اجتماعی، شایستگی، اعتماد به نفس، و استقلال شخصی، که حداقل انتظارات فرد از جامعه است (الکساندر، ۱۹۹۰: ۳۹).

ساترلند و کرسی^۳ به مبحث چگونگی انتقال رفتار مجرمانه در قالب پیوند افتراقی می پردازند. ارتکاب جرم هنگامی ایجاد می شود که پیوندهای کج روانه افراد بیش از پیوندهای معمولی آنها باشد (ساترلند و کرسی^۴، ۱۹۷۸: ۳۹).

بر اساس نظریه های کنترل اجتماعی، ارتکاب جرم هنگامی پدید می آید که تعهد فرد به جامعه ضعیف یا نابود شود. در همین زمینه، یافته ها گویای آن است که رابطه ی نوجوانان با ارتکاب جرم همبستگی شدیدی با بیگانگی از خانواده دارد (مردانیان دهکردی، ۱۳۹۵: ۱۰).

1. Merton

2. Alexander, Bruce

3. Sutherland and Cressey

4. Sutherland and Cressey

به عقیده طرفداران کنش متقابل نمادین، مقولاتی که افراد برای تغییر جهان و حتی تجربه خود به کار می‌برند، با تعاریفی سازمان می‌یابند که در اجتماع پدید آمده‌اند. آنها استدلال می‌کنند که افراد در واکنش به پاداش‌ها و تأییدها به تدریج انتظارات گروه را درونی می‌کنند؛ و با این کار، تعاریف اجتماعی به آنها اجازه می‌دهد تا رفتار خود را از دیدگاه گروه ارزیابی کنند و به خود به مثابه یک عینیت اجتماعی نگاه کنند. جامعه‌شناسان معتقد به این نظریه می‌گویند که برخی مواد برچسب مجاز و برخی دیگر برچسب غیرمجاز دارند؛ و اینکه مصرف‌کننده یک ماده مخدر منحرف خوانده شود یا نه، بستگی دارد به اینکه چه کسانی در جامعه در رأس قدرت‌اند. برای نمونه، در کشورهای غربی، الکل ماده مخدری است که مورد قبول صاحبان قدرت اجتماعی است؛ و بنابراین، مصرف آن عادی و قابل قبول است. برعکس، سیگار ماری‌جوانا که بیشتر مصرف‌کنندگان آن را اعضای فاقد قدرت اجتماعی جامعه تشکیل می‌دهند، ممنوع اعلام شده است و به مصرف‌کنندگان آن برچسب منحرف زده می‌شود؛ در حالی که به نظر اکثر افراد، خطر مصرف الکل به مراتب بیش از این سیگار است. در این نظریه، اطلاق کلمه منحرف عامل نیرومندی است که فرد منحرف را تعیین می‌کند و ممکن است فرد نیز این برچسب را بپذیرد و در آینده بر همین اساس رفتار کند.

نظریه‌های رفتاری بر رفتار آشکار تأکید دارند. ارتکاب جرم احتمالاً از دو راه کلی تقویت می‌شود (۱) تأثیر مستقیم داروها بر قسمت‌هایی از سیستم تقویت‌کننده (در مغز ۲) تأثیر بررسی سایر تقویت‌کننده‌ها، مثل تقویت‌کننده‌های جنسی یا اجتماعی و یا اثرات رفتاری مانند افزایش توجه.

نظریه کنترل اجتماعی هیرشی از جمله نظریه‌های کنترل است که هم کنترل بیرونی و هم کنترل درونی را مورد توجه قرار می‌دهد (دیویس و استاز^۱، ۱۹۹۰: ۴۲). هیرشی با الهام از دورکیم، معتقد است که رفتار انحرافی نتیجه ضعف پیوندهای فرد با جامعه عادی است. در نظریه هیرشی چهار عنصر برای پیوند فرد با جامعه یا دیگران عادی دیده شده است:

دلبستگی: میزان توجه و حساسیت فرد نسبت به دیگران و دیدگاه‌ها و توقعات‌شان؛

سرسپردگی: میزان همراهی پاداش‌ها و مجازات‌های اجتماعی با رفتار هم‌نوا و نابهنجار افراد؛

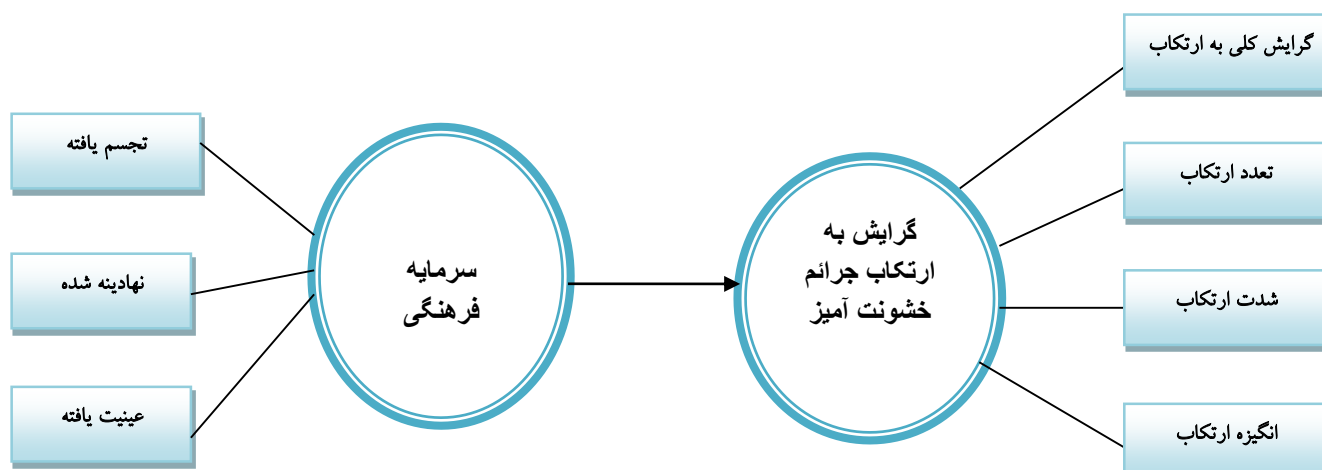
درگیر بودن: میزان وقتی که فرد در فعالیت‌های عادی اجتماعی صرف می‌کند؛

باور داشتن: میزان اعتبار اخلاقی هنجارهای اجتماعی برای فرد، یا میزان درونی کردن هنجارهای اجتماعی.

هر عنصر یک حلقه ارتباط بین فرد و جامعه است. تا زمانی که فردی به گروه‌های عادی جامعه ارتباط دارد، از هنجارهای اجتماعی پیروی می‌کند. ولی اگر یک یا چند حلقه ارتباطی ضعیف شد، احتمال منحرف شدن افزایش می‌یابد (وایت و هینز، ۱۳۹۸: ۳۰۷ - ۳۰۶).

نظریه‌های شخصیت بیشتر بر شخصیت افراد در جهت ارتکاب جرم تأکید دارند. بحث اصلی این نظریه پردازان این است که برخی از افراد به دلیل داشتن شخصیت مجرمانه گرا بیشتر در معرض جرم قرار دارند (تیسون و همکاران، ۱۳۸۴: ۶۶).

1. Davis and Stasz

مدل نظری پژوهش

فرضیه های پژوهش

فرضیه اصلی

بین سرمایه فرهنگی و گرایش به ارتکاب جرائم خوشونت آمیز در شهر کرمانشاه ارتباط وجود دارد.

فرضیه های فرعی

- بین سرمایه فرهنگی تجسم یافته و گرایش به ارتکاب جرائم خوشونت آمیز در شهر کرمانشاه ارتباط وجود دارد.
- بین سرمایه فرهنگی عینیت یافته و گرایش به ارتکاب جرائم خوشونت آمیز در شهر کرمانشاه ارتباط وجود دارد.
- بین سرمایه فرهنگی نهادینه شده و گرایش به ارتکاب جرائم خوشونت آمیز در شهر کرمانشاه ارتباط وجود دارد.

روش شناسی تحقیق

این تحقیق با توجه به شکل داده های مورد تحلیل قرار گرفته، تحقیق کمی بوده و از جهت شیوه مواجهه با مسأله تحقیق و ورود به آن تحقیق میدانی محسوب می گردد و روش استفاده شده در این تحقیق پیمایش است. در این تحقیق به منظور گردآوری داده های لازم از ابزار پرسشنامه بهره برده شده است. قبل از شروع پژوهش، پرسشنامه اولیه مورد آزمون واقع شده و با بهره گیری از نتایج اخذ شده، نقص های فعلی رفع و پرسشنامه نهایی تدوین شد.

جامعه آماری این تحقیق، کلیه مردان بالاتر از ۱۸ سال شهر کرمانشاه می باشد که تعداد آنها بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ در حدود ۳۰۰۰۰۰ هزار نفر می باشد. به منظور تبیین نظریات جامعه مورد بررسی از روش «نمونه گیری» استفاده شده که بر اساس فرمول کوکران تعدادی از اشخاص (۳۸۴ نفر) که نشان دهنده جامعه آماری هستند به عنوان نمونه انتخاب شده اند.

$$n = \frac{\frac{t^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{t^2 pq}{d^2} - 1 \right)}$$

$$N = 350000 \quad t = 1/96 \quad P = 0/5 \quad q = 0/5 \quad d = 0/05$$

$$n = \frac{\frac{(1/96)^2 \times (0/5)(0/5)}{(0/05)^2}}{1 + \frac{1}{350000} \left(\frac{(1/96)^2 \times (0/5)(0/5)}{(0/05)^2} - 1 \right)} = 384$$

همچنین شیوه نمونه گیری خوشه ای و تصادفی ساده در دو مرحله می باشد. بدین صورت که با استفاده از نمونه گیری خوشه ای تعدادی از محله های شهر یاسوج انتخاب و از هر محله به شیوه تصادفی نمونه نهایی استخراج شد. پس از جمع آوری داده ها تجزیه و تحلیل آن ها با بهری گیری از نرم افزار **SPSS** و **PLS Smart** انجام و در این راستا برای بررسی فرضیه ها، آزمون های آماری متناسب مورد استفاده قرار گرفت. در این راستا به منظور اطمینان از اعتبار لازم به مشاوره و بهره گیری از نظرات اساتید و کارشناسان مجرب و همچنین از آزمون آلفای کرونباخ به منظور اندازه گیری پایایی پرسشنامه اقدام گردیده، که بر پایه ضریب آلفا میزان پایایی کلیه متغیرهای تحقیق بیشتر از ۰/۷ است.

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای پژوهش

- جرائم خشونت آمیز

تعریف مفهومی: هر جا قانون وجود دارد جرم نیز هست. از این دیدگاه ساده ترین تعریف جرم عبارت است از «هر شیوه رفتاری که قانون را نقض کند» (گیدنز، ۱۳۹۳: ۱۵۲). جرم یک پدیده جهانی و اجتماعی است و تحت عناوینی چون سرپیچی، سرکشی، رفتار ناشایسته با و ناپسند با خلقت بشر آغاز شده است. جرم در حالت انزوا و انفرادی معنی و مفهومی ندارد و در زمان و مکان متغیر است. آنچه را در یک دوران در بین برخی ملتها جرم محسوبی می شده یا می شود، احتمالاً در دوران یا مکان دیگر به عنوان جرم نمی شناسند. لذا هرگونه جرائمی که با هدف وارد نمودن آسیب به یک یا بیش از یک پدیده صورت گیرد جرائم خشونت آمیز نام می گیرد (عباس زاده گروسی، ۱۳۸۶: ۹).

تعریف عملیاتی: جرائم خشونت آمیز در این پژوهش با شاخص های گرایش به ارتکاب، تعدد ارتکاب، شدت ارتکاب و انگیزه ارتکاب بررسی شده است.

- سرمایه فرهنگی

تعریف مفهومی: سرمایه ی فرهنگی به شیوه های فرهنگی خاصی که در روند آموزش های رسمی و خانوادگی در افراد تثبیت شده، اشاره دارد و نیز ظرفیت شناخت افراد در کاربرد لوازم فرهنگی را در بر می گیرد. کاربرد

ابعاد مختلف سرمایه‌های فرهنگی موجب تفاوت در نحوه زندگی و بروز سلیقه‌های گوناگون گردیده، به تبع آن تفاوت در کسب موقعیت‌های برتر اجتماعی و استفاده از امکانات مختلف از قبیل کتاب، روزنامه، سینما و انواع ورزش‌های خاص طبقات بالای اجتماعی را موجب می‌شود (فتاحی، ۱۴۰۰: ۱۲۳).

تعریف عملیاتی: در پژوهش حاضر سرمایه فرهنگی با شاخص‌های سرمایه فرهنگی عینیت یافته، نهادینه شده و تجسم یافته مورد بررسی قرار گرفته شده است.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی

- آمار توصیفی سرمایه فرهنگی

جدول ۱. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان سرمایه فرهنگی

میانگین	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		مؤلفه‌های سرمایه فرهنگی
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۲/۷۵	۵/۷۲	۲۲	۲۱/۰۹	۸۱	۳۵/۹۳	۱۳۸	۱۷/۴۶	۶۷	۱۹/۷۹	۷۶	تجسم یافته
۲/۸۶	۵/۲۱	۲۰	۱۷/۹۶	۶۹	۴۵/۳۱	۱۷۴	۲۰/۵۷	۷۹	۱۰/۹۴	۴۲	عینیت یافته
۳/۲۳	۱۳/۲۸	۵۱	۲۳/۴۴	۹۰	۴۱/۶۶	۱۶۰	۱۶/۴۱	۶۳	۵/۲۰	۲۰	نهادینه شده
۲/۹۴											سرمایه فرهنگی

جدول شماره ۱ مربوط به متغیر سرمایه فرهنگی و مؤلفه‌های آن، نشان می‌دهد که در میان مؤلفه‌های سرمایه فرهنگی بیشترین میانگین مربوط به ن سرمایه فرهنگی نهادینه شده (۳/۲۳) و کمترین میانگین مربوط به سرمایه فرهنگی تجسم یافته (۲/۷۵) می‌باشد. میانگین سرمایه فرهنگی عینیت یافته (۲/۸۶) و میانگین کلی سرمایه فرهنگی نیز (۲/۹۴) می‌باشد که میزان آن متوسط است.

- آمار توصیفی جرائم خشونت آمیز

جدول ۲. توزیع پاسخگویان بر حسب جرائم خشونت آمیز و ابعاد آن

میانگین	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		مؤلفه‌های جرائم خشونت آمیز
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۲/۸۶	۵/۲۱	۲۰	۱۷/۹۶	۶۹	۴۵/۳۱	۱۷۴	۲۰/۵۷	۷۹	۱۰/۹۴	۴۲	گرایش کلی به ارتکاب
۲/۵۱	۲/۶۰	۱۰	۱۷/۱۹	۶۶	۳۰/۷۲	۱۱۸	۲۷/۸۶	۱۰۷	۲۱/۶۱	۸۳	تعدد ارتکاب
۲/۶۶	۳/۹۰	۱۵	۱۹/۸۰	۷۶	۳۳/۳۳	۱۲۸	۲۱/۳۵	۸۲	۲۱/۶۱	۸۳	شدت ارتکاب
۲/۷۵	۵/۷۲	۲۲	۲۱/۰۹	۸۱	۳۵/۹۳	۱۳۸	۱۷/۴۶	۶۷	۱۹/۷۹	۷۶	انگیزه ارتکاب
۲/۷۲											جرائم خشونت آمیز

جدول شماره ۲ مربوط به متغیر جرائم خشونت آمیز و مؤلفه‌های آن، نشان می‌دهد که در میان مؤلفه‌های جرائم خشونت آمیز بیشترین میانگین مربوط به گرایش به ارتکاب (۲/۸۶) و کمترین میانگین مربوط به تعدد ارتکاب (۲/۵۱) می‌باشد. میانگین شدت ارتکاب (۲/۶۶) و انگیزه ارتکاب (۲/۷۵) و میانگین کلی جرائم خشونت آمیز نیز (۲/۷۲) می‌باشد که میزان آن پایین تر از حد متوسط است.

یافته های استنباطی

- آزمون کلموگروف - اسمیرنوف به منظور تعیین توزیع نرمال یا غیرنرمال داده ها

به منظور بهره گیری از آزمون‌های پارامتریک، شرایطی مهیا می‌باشد که یکی از آنها عبارت است از: شرط توزیع نرمال داده‌ها.

جدول ۳. آزمون کلموگروف - اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرهای	سرمایه تجسم یافته	سرمایه نهادینه شده	سرمایه عینیت یافته	جرائم خشونت آمیز
تعداد	۲۸۴	۲۸۴	۲۸۴	۲۸۴
مقادیر کلموگروف- اسمیرنوف	۲/۵۲	۱/۸۶	۲/۹۹	۲/۵۴
سطح معناداری (دو دامنه)	۰/۱۶	۰/۱۵	۰/۰۸	۰/۱۱

بر اساس نتایج میزان معناداری کلیه متغیرهای فوق بالاتر از ۰/۰۵ بوده و بنابراین نمایانگر توزیع نرمال داده‌ها است. لذا با توجه به این وضعیت امکان استفاده از آزمون‌های پارامتریک وجود دارد.

- آزمون فرضیه‌ها

- بین سرمایه فرهنگی و ابعاد مختلف آن (تجسم یافته، عینیت یافته و نهادینه شده) با ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه ارتباط وجود دارد.

یافته‌ها به شرح جدول زیر می‌باشد:

جدول ۴. همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق

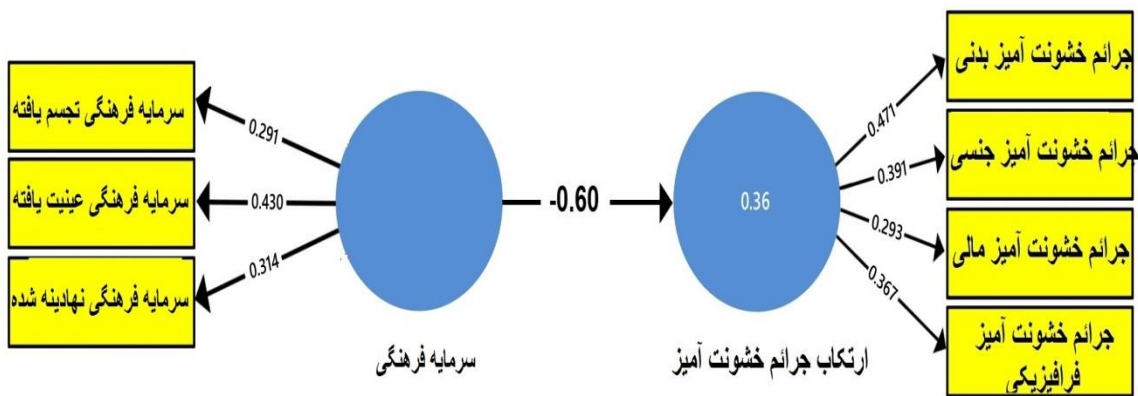
نام متغیر		شاخص‌ها	
سرمایه فرهنگی		ارتکاب جرائم خشونت آمیز	
		ضریب همبستگی	سطح معناداری
سرمایه فرهنگی	سرمایه فرهنگی تجسم یافته	-۰/۴۰	۰/۰۰۰
	سرمایه فرهنگی عینیت یافته	-۰/۳۴	۰/۰۰۰
	سرمایه فرهنگی نهادینه شده	-۰/۲۵	۰/۰۰۰
	میزان کل سرمایه فرهنگی	-۰/۳۶	۰/۰۰۰

یافته ها حاکی از آن است که بین تمامی ابعاد سرمایه فرهنگی و همچنین میزان کل آن با ارتکاب جرائم خشونت آمیز در شهر کرمانشاه رابطه منفی، معکوس و معنادار وجود دارد. در این میان رابطه بین سرمایه فرهنگی تجسم یافته و ارتکاب جرائم خشونت آمیز دارای بیشترین ضریب همبستگی ($P = -0/40$) و رابطه بین سرمایه فرهنگی نهادینه شده و ارتکاب جرائم خشونت آمیز دارای کمترین ضریب همبستگی ($P = -0/25$) می باشد. همچنین بین سرمایه فرهنگی عینیت یافته ($P = -0/34$) با ارتکاب جرائم خشونت آمیز ارتباط منفی و معنادار می باشد. بنابراین می توان استدلال کرد که هر چه میزان گرایش به سرمایه فرهنگی ($P = -0/36$) و ابعاد آن بیشتر شود میزان ارتکاب جرائم خشونت آمیز از دیدگاه مردان شهر کرمانشاه کمتر می شود و تمامی فرضیه های پژوهش حاضر تأیید می شوند.

مدل معادله ساختاری (Smart PLS)

به منظور تعیین شدت و جهت بررسی تأثیر ابعاد مختلف سرمایه فرهنگی بر ارتکاب جرائم خشونت آمیز از یک مدل معادله ساختاری بهره گرفته شده است. برآوردهای مربوط به شاخص های ارزیابی کلیت مدل ساختاری و پارامترهای اصلی این مدل (اثر متغیر سرمایه فرهنگی بر ارتکاب جرائم خشونت آمیز) در شکل و جداول زیر گزارش شده است:

شکل ۱: مدل معادله ساختاری اثر سرمایه فرهنگی بر ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه

جدول ۵. برآورد شاخص های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری

شاخص	GOF	SRMR	NFI
مقدار	۰/۸۲	۰/۰۸۴	۰/۹۰

بر اساس یافته ها داده ها مدل نظری پژوهش را حمایت می کنند، به عبارت دیگر برازش داده ها به مدل برقرار است و شاخص ها دلالت بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری دارند.

جدول ۶. برآورد اثر متغیر سرمایه فرهنگی بر ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه

متغیر مستقل	مسیر	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ضریب اثر	مقدار بحرانی	سطح معناداری

۰/۰۰۱	1/2	-۰/۶۰	۰/۳۶	ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه	<---	سرمایه فرهنگی

مقادیر برآورد شده در جدول بالا بیانگر این است: (۱) متغیر سرمایه فرهنگی در مجموع $-۰/۶۰$ از واریانس متغیر پایبندی به فرهنگ شهروندی را تبیین می کند، با مدنظر قرار دادن مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار در حد متوسط ($۰/۳۶$) برآورد می شود، به عبارت دیگر متغیر سرمایه فرهنگی در ابعاد مختلف در حد متوسط توان تبیین واریانس متغیر ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه را دارد. (۲) اثر متغیر سرمایه فرهنگی بر ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه به لحاظ آماری معنادار است. بنابراین فرضیه ی کلی پژوهش مبنی بر اینکه متغیر سرمایه فرهنگی بر ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه تأثیر دارد، تأیید می شود. با توجه به مقدار ضریب تأثیر می توان گفت اثر متغیر سرمایه فرهنگی بر متغیر ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه منفی، معکوس و در حد متوسط برآورد می شود، به این معنا که افزایش میزان سرمایه فرهنگی می تواند در حد متوسط منجر به کاهش ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه گردد.

نتیجه گیری

همانطور که ذکر شد جرم به ویژه از نوع خشونت آمیز آنگاه از برخی افراد سر می زند و پیامدهای آن نه صرفاً دامن خود آنها و قربانیانشان بلکه گریبان جامعه را نیز می گیرد و مشکلاتی از جمله احساس ناامنی و کاهش ضریب سلامت و شادابی اجتماعی را برای جامعه ایجاد می کند؛ بنابراین مسئله ای است که باید مورد توجه و بررسی قرار گیرد.

در همین راستا، با توجه به اهمیت و ضرورت بررسی ارتباط بین سرمایه فرهنگی و کاهش جرائم خشونت آمیز در این پژوهش به تحلیل و بررسی ابعاد مختلف سرمایه فرهنگی چون سرمایه فرهنگی عینیت یافته، سرمایه فرهنگی تجسم یافته و سرمایه فرهنگی نهادینه شده به عنوان متغیرهای مستقل و رابطه آن با ارتکاب جرائم خشونت آمیز به عنوان متغیر وابسته پرداخته شد.

یافته ها حاکی از آن است که بین تمامی ابعاد سرمایه فرهنگی و همچنین میزان کل آن با ارتکاب جرائم خشونت آمیز در شهر کرمانشاه رابطه منفی، معکوس و معنادار وجود دارد. در این میان رابطه بین سرمایه فرهنگی تجسم یافته و ارتکاب جرائم خشونت آمیز دارای بیشترین ضریب همبستگی ($P = -۰/۴۰$) و رابطه بین سرمایه فرهنگی نهادینه شده و ارتکاب جرائم خشونت آمیز دارای کمترین ضریب همبستگی ($P = -۰/۲۵$) می باشند. همچنین بین سرمایه فرهنگی عینیت یافته ($P = -۰/۳۴$) با ارتکاب جرائم خشونت آمیز ارتباط منفی و معنادار می باشد. بنابراین می توان استدلال کرد که هر چه میزان گرایش به سرمایه فرهنگی ($P = -۰/۳۶$) و ابعاد آن بیشتر شود میزان ارتکاب جرائم خشونت آمیز از دیدگاه مردان شهر کرمانشاه کمتر می شود و تمامی فرضیه های پژوهش حاضر تأیید می شوند.

نتایج حاصل از مدل معادله ساختاری (Smart PLS) نیز نشان دادند که متغیر سرمایه فرهنگی در مجموع $-۰/۶۰$ از واریانس متغیر ارتکاب جرائم خشونت آمیز در بین مردان شهر کرمانشاه را تبیین می کند، با مدنظر قرار دادن مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار در حد متوسط ($۰/۳۶$) برآورد می شود.

یافته‌های پژوهش حاضر مبنی بر ارتباط بین سرمایه فرهنگی و ارتکاب جرائم با یافته‌های پژوهش‌های باوندی (۱۳۹۹)، مرادی و دیگران (۱۳۹۸) و مفردنژاد و مرادی (۱۳۹۹) همخوانی دارد. هرکدام از پژوهشگران فوق در پژوهش‌های خود به این نتیجه رسیدند که بین سرمایه اجتماعی و ارتکاب جرائم ارتباط منفی و معکوس وجود دارد.

بنابراین مشاهده می‌شود که سرمایه فرهنگی یکی از منابع مهم کاهش ارتکاب جرم در بین مردم است و با افزایش سرمایه فرهنگی در ابعاد مختلف ارتکاب جرم کاهش پیدا می‌کند. سرمایه فرهنگی به واسطه ابعاد شناختی، حسی و رفتاری که در اختیار افراد قرار می‌دهد، در ایجاد و تثبیت رضایت از زندگی نقش موثر ایفا می‌کند. سرمایه فرهنگی نیز که خود به تعبیر بوردیو حاکی از شناخت و ادراک فرهنگ و هنرهای متعالی، داشتن ذائقه خوب و شیوه‌های عمل مناسب و حاصل تحصیلات، مدارک، مهارت‌ها و تجربه‌های فرهنگی است، در توسعه‌ی یک جامعه عاری از جرائم مؤثر است.

منابع

- آبادینسکی، هوارد. (۱۳۸۴). مواد مخدر نگاهی اجمالی. ترجمه محمدعلی زکریایی و دیگران، تهران: انتشارات جامعه و فرهنگ.
- باوندی، حانیه. (۱۳۹۹). تحلیل عوامل جرم شناختی مؤثر بر خشونت در ارتکاب جرایم. شیراز: نخستین کنفرانس ملی حقوق، فقه و فرهنگ.
- باینگانی، بهمن و کاظمی، علی. (۱۳۸۹). بررسی مبانی تئوریک مفهوم سرمایه فرهنگی. برگ فرهنگ، شماره ۲۱، بهار و تابستان.
- بیگدلی، حسین؛ هادی صفری و زهره ترابی. (۱۳۹۵). جرم، خشونت و احساس امنیت در فضاهای عمومی شهر (خرده پارک). کنفرانس بین‌المللی مهندسی معماری و شهرسازی، تهران: دبیرخانه دائمی کنفرانس.
- پورزارعیان، ناصر. (۱۳۸۷). بررسی وضعیت اقتصادی و فرهنگی خانواده‌های جوانان در میزان سرمایه فرهنگی و اجتماعی آنان (مطالعه موردی در شهر تبریز). پایان‌نامه کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی.
- پیرسزائی، ناصر آرش؛ شیری، عباس؛ موذن‌زادگان، حسنعلی. (۱۳۹۶). رابطه سرمایه اجتماعی با پیشگیری از جرم (مورد مطالعه: شهرستان ملارد). مدیریت سرمایه اجتماعی. دوره پنجم - شماره ۱. از ۴۲-۲۵.
- تراسبی، دیوید. (۱۳۹۳). اقتصاد و فرهنگ. ترجمه ی کاظم فرهادی، تهران: نشر نی.
- تیسون، مری؛ دیجنهارت، لوئیزا؛ هال، واین. (۱۳۸۴). اعتیاد. ترجمه: منیژه صادقی بنیس، افسانه طاهری، فریبا نبوی آل آقا، تهران: نشر ساوالان.
- حیدرخانی، هابیل و دیگران. (۱۳۹۲). بررسی رابطه سرمایه فرهنگی و مدیریت بدن زنان در شهر کرمانشاه. زن و فرهنگ، سال چهارم، شماره ۱۸.
- خواجه نوری، بیژن؛ زارعی محمودآبادی، علیرضا. (۱۳۹۵). رابطه سرمایه اجتماعی و جرم جوانان مورد مطالعه: شهر یزد. پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی سال پنجم بهار ۱۳۹۵ شماره ۱ (پیاپی ۱۲).

- عباس زاده گروسی، مانیا. (۱۳۸۶). جرم چیست و مجرم کیست؟ اصلاح و تربیت. شماره ۶۵.
- فتاحی، فاطمه. (۱۴۰۰). سرمایه فرهنگی و نقش و تاثیر آن بر رشد اجتماعی دانش آموزان. بابل: دوازدهمین کنفرانس ملی روانشناسی، علوم تربیتی و اجتماعی.
- گیدنز، آنتونی. (۱۳۹۳). تجدد و تشخیص. ترجمه ناصر موفقیان. تهران: نشر نی.
- مرادی، رامین و احمدی، سیروس و جم نژاد، سیمین. (۱۳۹۸). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و فرهنگی با ترس از جرم بین سالمندان شهر شیراز. فصلنامه پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، دوره: ۸، شماره: ۱.
- مرادی زاده، فاطمه و چراغ بیرجندی، کاظم. (۱۳۹۷). بررسی وضعیت سرمایه فرهنگی در بین دانشجویان شرکت کننده در چهاردهمین المپیاد ورزشی دانشجویان کشور، اهواز: دومین همایش ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اهواز.
- مردانیان دهکردی، بهناز. (۱۳۹۵). بررسی تاثیر آموزش‌های همگانی بر پیشگیری از جرایم خشونت بار در شهرستان شهرکرد، سومین همایش بسترهای فساد مالی و اداری در نظام حقوقی ایران با رویکرد اصلاح و توسعه نظام حقوقی، میبد: دانشگاه آزاد اسلامی واحد میبد.
- مفردنژاد، ناهید و منادی، مرتضی. (۱۳۹۹). ارتباط سرمایه‌های روان‌شناختی و فرهنگی با خشونت خانگی در زنان متأهل (مورد مطالعه: فرهنگیان بهبهان). مطالعات زن و خانواده، دوره: ۸، شماره: ۱.
- موسوی فرد؛ سیدمحمدرضا؛ سجاد اختری؛ سجاد مومنی و عباس حیدری، (۱۳۹۶). بررسی ارتکاب جرایم با تاکید بر جرایم خشونت آمیز، دوماهنامه نخبگان علوم و مهندسی ۲ (۲).
- وایت، راب و فیونا هینز. (۱۳۹۸). جرم و جرم‌شناسی. ترجمه علی سلیمی، قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- Alexander, Bruce K. (1990). Alternatives to the war on drugs. *Journal of Drugs*. 20(1).
- Davis, Nanette J. and Clarice Stasz. (1990) *Social Control of Deviance: A Critical Perspective*, New York: McGraw-Hill.
- Elder. E. charlotte. (2016). father involvement as a protective factor among delinquent adolescents. University of Maryland.
- Gundy. V. Alana(2007). Gender. Parental attachment and delinquency: revisiting hirschi's social bond theory, university of Cincinnati.
- Merton, Robert K. (1980) "Social Structure and Anomie" in Traub, Sturat H. & Little Craig B (eds.) *Theories of Deviance*, New York: F. E. Peacock.
- Morgans, Catherine (2015) *Brazil rural conflict growing* Published on: Tue Jul Latin America Inside Out Blog.
- Paulo, Loureiro. Mario Jorge, Tito Beilchior Silva, Adolfo Sachsida, T. (2017) "Crime, Economic Conditions, Social Interactions Family Heritage", *International Review of Law and Economics*, No. 29, P. 202-209.
- Sutherland, Edwin H. and Cressey, Donald R. (1978), *Criminology*. Philadelphia: J. B. Lippincott.

Sociological study of the relationship between cultural capital and the tendency to commit violent crimes among men in Kermanshah

Abstract

Crime is a phenomenon that has existed in all past and present societies. However, being permanent and general does not mean that crime is the same among them, but differs from one society to another, from one region to another, and from time to time. Due to the importance of the relationship between cultural capital and the tendency to commit violent crimes, the present study uses field methods, survey techniques, questionnaire research tools and the use of SPSS and Smart PLS software, to investigate the relationship between cultural capital and crime. Violent crime is the main target. The statistical population of the present study is men 18 years and older in Kermanshah, 384 of whom have been studied using the Cochran's formula as the sample size. The results indicate that between the total amount of cultural capital ($P = -0.36$), and its dimensions, ie objectified cultural capital ($P = -0.34$), institutionalized cultural capital ($P = -0.25$) And embodied cultural capital ($P = -0.40$) has a negative and significant relationship with committing violent crimes; Therefore, all research hypotheses are confirmed. The results of the structural equation model (Smart PLS) also showed that the variable of social capital explains a total of -0.60 of the variance of the variable of committing violent crimes, taking into account the values of the volume of the effect of the coefficient of determination of this value. The average is estimated to be 0.36 .

Keywords: Crime, violent crimes, cultural capital, men of Kermanshah.